

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

برنامه درسی رشته

تربیت مربی اخلاق

Ethics Instructor Training

مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

گروه علوم حوزوی - دانشگاهی

بیت

نام رشته: تربیت مربی اخلاق

عنوان گرایش: -

گروه تحصیلی: علوم انسانی

دوره تحصیلی: کارشناسی ارشد ناپیوسته

زیرگروه تحصیلی: علوم حوزوی-دانشگاهی

نوع مصوبه: بازنگری

پیشنهادی: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

تاریخ تصویب: ۱۴۰۳/۰۵/۰۳

برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته تربیت مربی اخلاق، در جلسه شماره ۴۰ تاریخ ۱۴۰۳/۰۵/۰۳ گروه تخصصی برنامه‌ریزی و گسترش دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی و پژوهشی خاص (علوم حوزوی-دانشگاهی) به شرح زیر تصویب شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که پس از تصویب این برنامه درسی در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی مرتبط با گروه حوزوی-دانشگاهی پذیرفته می‌شوند، قابل اجرا است.

ماده دو- این برنامه درسی، جایگزین برنامه درسی رشته تربیت مربی اخلاق مصوب جلسه ۷۱۹ تاریخ ۱۳۸۸/۰۲/۲۶ شورای عالی برنامه‌ریزی می‌شود.

ماده سه- این برنامه درسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول‌های واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و برای اجرا در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی مرتبط با گروه علوم حوزوی-دانشگاهی پس از اخذ مجوز پذیرش دانشجو از شورای گسترش آموزش عالی و سایر ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ابلاغ می‌شود.

ماده چهار- این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ به مدت ۵ سال قابل اجرا است و پس از آن، در صورت تشخیص کارگروه تخصصی مربوطه، نیاز به بازنگری دارد.

دکتر روح اله رازینی
معاون آموزشی و رئیس کمیسیون

دکتر رضا نقی‌زاده
مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی
و دبیر کمیسیون

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

برنامه درسی رشته

تربیت مربی اخلاق

Ethics Instructor Training

مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

گروه گسترش و برنامه‌ریزی مراکز و موسسه‌های آموزشی و پژوهشی خاص

بر اساس مصوبه جلسه شماره ۷۱۹ تاریخ ۱۳۸۸/۰۲/۲۶ شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

برنامه درسی رشته

تربیت مربی اخلاق

Ethics Instructor Training

مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

تهیه‌کنندگان:

عضو هیات علمی موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ره .
عضو هیات علمی دانشگاه معارف قم
عضو هیات علمی دانشگاه کاشان

حجت الاسلام دکتر هادی حسین خانی
حجت الاسلام دکتر حسن محیطی اردکان
حجت الاسلام دکتر علی حسین زاده

جدول تغییرات

ردیف	در برنامه قبلی	در برنامه بازنگری شده
۱.	دستور العمل‌های اخلاقی عرفانی	نقش مربی در تربیت اخلاقی
۲.	علم اخلاق و مکاتب اخلاقی (اسلامی)	عوامل و موانع تربیت اخلاقی
۳.	علم اخلاق و مکاتب اخلاقی (غیر اسلامی)	اهداف و اصول تربیت اخلاقی
۴.	فلسفه اخلاق	مبانی تربیت اخلاقی
۵.	اصول و روش‌های تعلیم و تربیت اسلامی ۴ واحد	مراحل و روش‌های تربیت اخلاقی ۲۱
۶.	آسیب‌شناسی اخلاقی متربیان	روان‌شناسی اجتماعی
۷.	آسیب‌شناسی اخلاقی مربیان	درمان آسیب‌های اخلاقی در مکاتب روان‌شناختی
۸.	اخلاق نظری	روان‌شناسی اخلاق
۹.	آشنایی با عرفان اسلامی	حذف از دروس اصلی و انتقال به دروس اختیاری با عنوان جدید «اصول و روش‌های تشخیص وضعیت اخلاقی»
۱۰.	آشنایی با عرفان‌های غیراسلامی	حذف از دروس اصلی و انتقال به دروس اختیاری با عنوان جدید «اختلالات روانی»
۱۱.	اخلاق کاربردی	حذف از دروس اصلی و انتقال به دروس اختیاری با عنوان جدید «طب سنتی و تأثیر آن در اخلاق»
۱۲.	فلسفه تعلیم و تربیت تطبیقی	حذف از دروس اصلی و انتقال به دروس اختیاری با عنوان جدید «کارورزی تربیت اخلاقی»
۱۳.	کارورزی	حذف از دروس اصلی و انتقال به دروس اختیاری با عنوان جدید «کارورزی تربیت اخلاقی»
۱۴.	پایان‌نامه ۴ واحد	پایان‌نامه ۶ واحد

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی

الف) مقدمه

عنوان رشته: تربیت مربی اخلاق / Ethics Instructor Training

دانش‌پژوهان بر اساس عناوین درسی که در دوره کارشناسی رشته معارف اسلامی و اخلاق، طی کرده‌اند، در این مرحله و در رشته تربیت مربی اخلاق، با هدف آشنایی علمی و عملی با مربی‌گری اخلاقی، وارد مباحثی که جنبه تربیت اخلاقی دارند شده و نیازهای علمی خود را که شامل دانش‌هایی همچون مبانی تربیت اخلاقی، اهداف و اصول تربیت اخلاقی، عوامل و موانع تربیت اخلاقی، نقش مربی در تربیت اخلاقی، آسیب‌های اخلاقی و درمان آن، روان‌شناسی اخلاق، روان‌شناسی اجتماعی، اختلالات روانی، مراحل و روش‌های تربیت اخلاقی و طب سنتی و تاثیر آن در اخلاق است، بر طرف خواهند نمود.

ب) مشخصات کلی، تعریف و اهداف

این رشته با محوریت تربیت مربی اخلاق اسلامی شکل گرفته است و گرچه با رشته‌های اخلاق اسلامی و تربیت اخلاقی اشتراکاتی دارد، اما از آنجا که بر تربیت متمرکز شده، اخص از اخلاق اسلامی است. و چون جنبه‌های عملی را وجهه همت خود داشته، با تربیت اخلاقی که بیشتر بر ابعاد نظری متمرکز است، متفاوت است. قدمت تدوین سرفصل‌های پیشین و نیز حدوث مباحث و منابع جدیدتر، منجر به ضرورت بازنگری سرفصل‌های این رشته شده است.

پ) ضرورت و اهمیت

در طی سالیان اخیر شاهد موج فزاینده فعالیت کانون‌های ضد اخلاق و معنویت در جامعه هستیم. از سوی دیگر، بسیاری از مربیان بزرگ اخلاقی که می‌توانستند مانع تأثیرات منفی ابزارهای ضد اخلاقی باشند، سر به تیره تراب گذاشتند و جامعه از فیض حضورشان محروم شد. از طرف دیگر، تفاوت مشرب مربیان اخلاق تا حدودی مشکل‌ساز است. از این رو، لازم است افراد فرهیخته و متخلق طی یک دوره دقیق، برنامه‌ریزی شده و هماهنگ، آمادگی‌های لازم را برای تربیت اخلاقی افراد کسب کنند. با توجه به گذشت بیش از ۱۰ سال از برگزاری اولین دوره، ضرورت داشت تا با توجه به نیازهای جاری، مواد و سرفصل‌های رشته بازنگری شوند.

ت) تعداد و نوع واحدهای درسی

جدول (۱) - توزیع واحدها

نوع دروس	تعداد واحد
دروس تخصصی الزامی	۱۸
دروس تخصصی اختیاری	۸
پایان نامه	۶
جمع	۳۲

ث) مهارت، توانمندی و شایستگی دانش آموختگان

مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های ویژه	دروس مرتبط
مهارت مشاوره اخلاقی	• کارورزی مشاوره اخلاقی
مهارت تربیت اخلاقی	• مبانی تربیت اخلاقی • اهداف و اصول تربیت اخلاقی • عوامل و موانع تربیت اخلاقی • مراحل و روش‌های تربیت اخلاقی • کارورزی تربیت اخلاقی • روان‌شناسی اخلاقی • نقش مربی در تربیت اخلاقی
مهارت شناخت آسیب‌های اخلاقی و درمان آن‌ها	• اصول و روش‌های تشخیص وضعیت اخلاقی • اختلالات روانی • درمان آسیب‌های اخلاقی در مکاتب روان‌شناختی
مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های عمومی	دروس مرتبط

ج) شرایط و ضوابط ورود به دوره

دانش‌پژوهان این دوره از میان فارغ التحصیلان کارشناسی همه رشته‌های علوم انسانی انتخاب می‌شوند. تبصره: در صورتی که فراگیران رشته‌های غیر اخلاق (معارف اسلامی و اخلاق) بخواهند در دوره کارشناسی ارشد تربیت مربی اخلاق شرکت کنند علاوه بر موفقیت در آزمون، مطابق با قوانین موسسه و وزارت علوم لازم است پیش‌نیازهایی را نیز بگذرانند.

فصل دوم

جدول عناوین و مشخصات دروس

جدول (۲) - عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی الزامی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز / هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی	
101	مبانی تربیت اخلاقی	2	*			32		
102	اهداف و اصول تربیت اخلاقی	2	*			32		101
103	عوامل و موانع تربیت اخلاقی	2	*			32		101 و 102
104	نقش مربی در تربیت اخلاقی	2	*			32		
105	مراحل و روش‌های تربیت اخلاقی (۱)	2	*			32		101 و 102
106	مراحل و روش‌های تربیت اخلاقی (۲)	2	*			32		105
107	روانشناسی اخلاق	2	*			32		
108	روانشناسی اجتماعی	2	*			32		
109	درمان آسیب‌های اخلاقی در مکاتب روان‌شناختی	2	*			32		107

جدول (۳) - عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی اختیاری *

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز / هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی	
201	«اصول و روش‌های تشخیص وضعیت اخلاقی»	2	*			32		
202	«اختلالات روانی»	2	*			32		
203	«طب سنتی و تأثیر آن در اخلاق»	2	*			32		
204	«کارورزی مشاوره اخلاقی»	2			*	16	16	201
205	«کارورزی تربیت اخلاقی»	2			*	16	16	104 و 105 و 106

* گذراندن 8 واحد از واحدهای اختیاری فوق، الزامی است.

فصل سوم

ویژگی‌های دروس

عنوان درس به فارسی:		مبانی تربیت اخلاقی	
عنوان درس به انگلیسی:		Foundations of Moral Education	
نوع درس و واحد			
دروس پیش نیاز:		پایه ☐ نظری ☒	
دروس هم نیاز:		تخصصی الزامی ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		2	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:		32	رساله / پایان نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی: آشنایی با مبانی تربیت اخلاقی در اسلام و تبیین امتداد آنها در تربیت اخلاقی همراه با مقایسه اجمالی با اهم نظریات رقیب

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات (مفهوم شناسی تربیت، اخلاق، تربیت اخلاقی و مبانی/ قلمرو تربیت اخلاقی/ جایگاه و اهمیت تربیت اخلاقی/ پیشینه تربیت اخلاقی/ معرفی انواع مبانی تربیت اخلاقی)
- مبانی معرفت شناختی
 - تأثیر معرفت در تربیت اخلاقی
 - امکان شناخت وضعیت اخلاقی (وضعیت موجود و مطلوب و راه انتقال از وضعیت موجود به مطلوب)
 - امکان انتقال معارف اخلاقی
 - و ...
- مبانی هستی شناختی
 - اصل علیت و سنخیت علی معلولی در تربیت اخلاقی
 - مراتب داشتن تربیت اخلاقی
 - وجود تراحم در تربیت اخلاقی
 - تدریجی بودن تربیت اخلاقی
- مبانی الهیاتی
 - وجود خداوند کامل مطلق (دینی بودن تربیت اخلاقی)
 - توحید و مراتب آن (توحیدی بودن تربیت اخلاقی)
 - خاتمیت، جامعیت و جهانی بودن اسلام (جامع و جهانی بودن تربیت اخلاقی)
 - ولایت و امامت معصومین (ع) (دینی بودن تربیت اخلاقی)
- مبانی انسان شناختی
 - تجرد، اصالت و جاودانگی روح
 - گرایش به خیر و شر در سرشت انسان
 - تربیت پذیری انسان
 - آزادی اراده در انسان
 - احساس مسئولیت اخلاقی در انسان
 - کرامت انسان
 - تفاوت انسان‌ها در ظرفیت‌ها و قابلیت‌ها
 - اجتماعی بودن انسان
 - حب ذات و کمال جویی انسان
 - کمال نهایی انسان
- مبانی ارزش شناختی
 - مقدمه: معنا و انواع ارزش اخلاقی

- واقعی بودن ارزش های اخلاقی
- مراتب داشتن ارزش اخلاقی
- اطلاق ارزش های اخلاقی
- معیار ارزش اخلاقی
- حد نصاب ارزش اخلاقی
- تأثیر حسن فعلی و فاعلی در ارزش اخلاقی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- هر یک از مبانی با توجه به تأثیر آنها در تربیت اخلاقی تبیین شود.
- در تبیین مبانی در موارد لازم به اهم دیدگاه های رقیب اشاره شود.
- برخی مباحث را به صلاحدید استاد می توان به صورت کنفرانس محور برگزار کرد

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	... ۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... ۸۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ویدئو پروژکتور، تخته

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. جمعی از نویسندگان، **نظام نامه تربیتی المصطفی**، قم: انتشارات جامعه المصطفی، ۱۳۹۷.
۲. داودی، محمد، **تربیت اخلاقی**، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۹۷.
۳. گروهی از نویسندگان، **فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی**، زیر نظر آیت الله محمدتقی مصباح یزدی، چ ۲، موسسه فرهنگی مدرسه برهان (انتشارات مدرسه)، تهران، ۱۳۹۱.
۴. یالجن، مقداد، **تربیت اخلاقی در اسلام**، ترجمه بهروز رفیعی، چ ۲، انتشارات حوزه و دانشگاه، قم، ۱۳۹۷.

عنوان درس به فارسی:		اهداف و اصول تربیت اخلاقی	
عنوان درس به انگلیسی:		The Goals and Principles of Moral Education	
دروس پیش نیاز:		مبانی تربیت اخلاقی	
دروس هم نیاز:		تخصصی الزامی ■ عملی □ نظری ■ پایه □	
تعداد واحد:		2	
تعداد ساعت:		32	
		تخصصی اختیاری □ نظری-عملی □ رساله / پایان نامه □	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

هدف کلی: آشنایی با اهداف و اصول تربیت اخلاقی از دیدگاه اسلام

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱- کلیات (تعاریف هدف و اصل و تربیت اخلاقی، اهمیت اهداف و اصول تربیت اخلاقی، پیشینه اهداف و اصول تربیت اخلاقی)

۲- اهداف تربیت اخلاقی

- هدف غایی (قرب الی الله)

- اهداف میانی (پیش گیری از بروز آسیب های اخلاقی، درمان آسیب های اخلاقی، رشد و تعالی اخلاقی)

۳- اصول تربیت اخلاقی

- اصل انطباق بر اسلام

- اصل سازگاری وسایل با اهداف

- اصل تقدم خودسازی بر تربیت دیگران

- اصل اولویت

- اصل جامع نگری

- اصل تدریج

- اصل استمرار

- اصل مسئولیت پذیری

- اصل اختیار (پرهیز از تحمیل)

- اصل امید

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- ارائه اصول تربیت اخلاقی توسط دانش پژوهان در قالب کنفرانس

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ... ۲۵ درصد

آزمون پایان نیم سال ... ۷۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

ویدئو پروژکتور- تخته

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. حسنی، محمد، **تربیت اخلاقی بر بنیاد نظریه ارزش شناسی علامه طباطبائی**، تهران، انتشارات بهریار، ۱۳۹۴.

۲. داودی، محمد، **تربیت اخلاقی**، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۹۷.

۳. یالجن، مقداد، *تربیت اخلاقی در اسلام*، ترجمه بهروز رفیعی، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۹۷.
۴. گروهی از نویسندگان، *فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی*، زیر نظر آیت الله محمدتقی مصباح یزدی، چ ۲، موسسه فرهنگی مدرسه برهان (انتشارات مدرسه)، تهران، ۱۳۹۱.

عنوان درس به فارسی:		عوامل و موانع تربیت اخلاقی	
عنوان درس به انگلیسی:		Factors and Barriers to Moral Education	
نوع درس و واحد		مبانی تربیت اخلاقی اهداف و اصول تربیت اخلاقی	
پایه ☐ نظری ☒		دروس پیش‌نیاز:	
تخصصی الزامی ☒ عملی ☐		دروس هم‌نیاز:	
نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری ☐		2	تعداد واحد:
رساله / پایان‌نامه ☐		32	تعداد ساعت:

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی: آشنایی با عوامل و موانع تربیت اخلاقی در اسلام

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات: (مفاهیم، ویژگی‌های عوامل و موانع، ملاک‌های مختلف در طبقه‌بندی عوامل و موانع (بینشی، گرایشی و کنشی؛ اختیاری و غیر اختیاری، مادی و معنوی، درونی و بیرونی)
- عوامل الهی
 - توفیقات الهی
 - ارتباط با خداوند و عبادات (ایمان، توحید، نماز، تلاوت قرآن)
 - حضرات معصومان ع
 - ملائکه
- عوامل و موانع فردی
 - فردی درونی
 - وراثت، مزاج، شناخت، گرایش، رفتار، اراده، نفس، فطرت
 - فردی بیرونی (مربوط به جسم)
 - رفتارها (رعایت آداب تغذیه، خواب و مانند آن)
- عوامل و موانع اجتماعی
 - خانواده
 - اماکن آموزشی (مدرسه و دانشگاه)
 - اماکن مذهبی (مسجد و زیارتگاه)
 - رسانه
 - فرهنگی
 - دولت
 - اقتصاد
 - مربیان و هم‌نشینان
- عوامل و موانع محیطی
 - محیط زیست
 - محیط درون رحمی
- سایر عوامل
 - ملائکه

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ارائه کنفرانس، بحث و گفتگو (پرسش و پاسخ)، تکمیل مباحث، ارائه مقاله

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... ۳۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. جمعی از نویسندگان، درآمدی بر نظام‌نامه تربیتی المصطفی صلی‌الله‌علیه‌وآله، قم: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی‌صلی‌الله‌علیه‌وآله، ۱۳۹۵.
۲. گروهی از نویسندگان، فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی، زیر نظر آیت الله محمدتقی مصباح یزدی، چ ۲، موسسه فرهنگی مدرسه برهان (انتشارات مدرسه)، تهران، ۱۳۹۱.
۳. صفری، محمود و لطفی، حیدر، نقش عوامل جغرافیایی در رفتار انسان، تهران: فصلنامه جغرافیایی سرزمین، ناشر دانشگاه آزاد اسلامی، زمستان ۱۳۹۲، سال ۱۰، شماره ۴۰، ص ۲۴ - ۳۸.
۴. ماشین چی، علی اصغر، بررسی عوامل و موانع تعلیم و تربیت، پاییز ۱۴۰۰، شماره ۲۹، ص ۱۸۱ تا ۱۹۲.
۵. یالجن، مقداد؛ تربیت اخلاقی در اسلام، ترجمه تلخیص و اضافات: بهروز رفیعی، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۹۵.

عنوان درس به فارسی:		نقش مربی در تربیت اخلاقی	
عنوان درس به انگلیسی:		The Role of the Educator in Moral Education	
دروس پیش نیاز:		نوع درس و واحد	
دروس هم نیاز:		پایه ☐ نظری ☒	
تعداد واحد:		تخصصی الزامی ☒ عملی ☐	
تعداد ساعت:		تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐	
		رساله / پایان نامه ☐	
		2	
		32	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی: بررسی ضرورت، ویژگی‌ها و کارکردهای مربی در تربیت اخلاقی

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات (اخلاق، معنویت، تربیت اخلاقی، تربیت معنوی، مربی، تعلیم، مشاوره، امکان تربیت اخلاقی، اهداف تربیت اخلاقی)
- ضرورت مربی اخلاق
 - ادله مخالفان
 - ادله موافقان
- ضرورت مربی در کلام بزرگان
 - مراتب نیاز به مربی
- ویژگی‌ها و راه‌های تشخیص مربی
 - ویژگی‌های علمی
 - ویژگی‌های مهارتی
 - ویژگی‌های اخلاقی
 - راه‌های تشخیص مربی
- وظایف و کارکردهای مربی
 - (تعلیم، انگیزه‌بخشی، تشخیص بالینی، برنامه‌دهی، مراقبت و همراهی، مهارت‌آموزی و استقلال‌بخشی، نقش الگویی)
- وظایف متربی در قبال مربی
 - بررسی مسأله اطاعت از مربی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... ۳۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ... ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. نقش مربی در تربیت اخلاقی معنوی، محمدعالم‌زاده نوری، حسن بوسلیکی، حسین مرادی، قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۲. ضرورت وجود مربی در تربیت اخلاقی با تأکید بر دیدگاه آیت الله مصباح یزدی (ره)؛ سعید نوروزی، پایان‌نامه ارشد موسسه امام خمینی ره، ۱۳۹۹.
۳. در جستجوی عرفان اسلامی؛ آیت الله محمدتقی مصباح یزدی، قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ره.

۴. منیة المرید فی آداب المفید و المستفید؛ شهید ثانی.
۵. عرفان اسلامی (شرحی جامع بر صحیفه سجادیه)؛ ج ۱؛ آیت الله مکارم شیرازی و همکاران، قم: انتشارات امام علی بن ابیطالب علیه السلام.
۶. نقش تربیتی اساتید؛ هادی حسین خانی، کاظم علی محمدی، قم: مرکز مدیریت حوزه علمیه قم.

عنوان درس به فارسی:		مراحل و روش‌های تربیت اخلاقی در اسلام ۱	
عنوان درس به انگلیسی:	Steps and Methods of Islamic Moral Education (1)	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	۱. مبانی تربیت اخلاقی ۲. اهداف و اصول تربیت اخلاقی	پایه ☐ نظری ☒	
دروس هم‌نیاز:		تخصصی الزامی ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:	2	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	32	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی: آشنایی و تسلط نسبی بر روشها و مراحل تربیت اخلاقی، و نحوه صحیح بکارگیری روشها در مراحل مختلف

اهداف ویژه: آشنایی با روشها و مراحل تربیت اخلاقی در اسلام، و فهم تفاوت عمده آنها با آنچه که در نظامهای اخلاقی غیر اسلامی است.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات (مفاهیم، اهمیت، پیشینه، نگاهی گذرا به مبانی و اهداف و اصول و ساحت‌های تربیت اخلاقی، جایگاه روش و مراحل در نظام تربیت اخلاقی، و ...)
- دسته‌بندی روش‌های تربیت اخلاقی
 - انواع روش‌ها و ملاک‌های دسته‌بندی
 - روش‌های شناختی تربیت اخلاقی
 - روش‌های گرایشی تربیت اخلاقی
 - روش‌های کنشی تربیت اخلاقی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... ۴۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ... ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. فقیهی، احمد، روش‌های تربیت اخلاقی در المیزان، انتشارات موسسه امام خمینی، قم، ۱۳۹۳.
۲. گروهی از نویسندگان، فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی، زیر نظر استاد مصباح یزدی، چ ۲، موسسه فرهنگی مدرسه برهان (انتشارات مدرسه)، تهران، ۱۳۹۱.
۳. یالجن، مقداد، تربیت اخلاقی در اسلام، ترجمه بهروز رفیعی، چ ۲، انتشارات حوزه و دانشگاه، قم، ۱۳۹۷.
۴. دُیس، موریس، مراحل تربیت، ترجمه علی محمد کاردان، چ ۱۲، انتشارات دانشگاه تهران، تهران، ۱۳۸۸.
۵. جمعی از نویسندگان، روش‌های تربیتی در قرآن، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۴ جلد.
۶. جمعی از نویسندگان، درآمدی بر نظام‌نامه تربیتی المصطفی؛ جامعه المصطفی.
۷. باقری، خسرو، نگاهی دوباره به تربیت اسلامی، انتشارات مدرسه، ویراست دوم، تهران، ۱۳۸۵.

عنوان درس به فارسی:		مراحل و روش‌های تربیت اخلاقی در اسلام 2	
عنوان درس به انگلیسی:		Steps and Methods of Islamic Moral Education (2)	
نوع درس و واحد		مراحل و روش‌های تربیت اخلاقی در اسلام ۱	
پایه ☐ نظری ☒		مراحل و روش‌های تربیت اخلاقی در اسلام ۱	
تخصصی الزامی ☒ عملی ☐		تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐	
تعداد واحد:		2	
تعداد ساعت:		32	
رساله / پایان‌نامه ☐			

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی: آشنایی و تسلط نسبی بر روشها و مراحل تربیت اخلاقی، و نحوه صحیح بکار گیری روشها در مراحل مختلف

اهداف ویژه: آشنایی با روشها و مراحل تربیت اخلاقی در اسلام، و فهم تفاوت عمده آنها با آنچه که در نظامهای اخلاقی غیر اسلامی است.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- مروری بر مباحث پیشین
- انواع ملاک‌ها در مراحل تربیت اخلاقی
- مراحل تربیت اخلاقی با ملاک رشد

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادهای):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... ۴۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ... ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. فقیهی، احمد، روش‌های تربیت اخلاقی در المیزان، انتشارات موسسه امام خمینی، قم، ۱۳۹۳.
۲. گروهی از نویسندگان، فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی، زیر نظر استاد مصباح یزدی، چ ۲، موسسه فرهنگی مدرسه برهان (انتشارات مدرسه)، تهران، ۱۳۹۱.
۳. یالجن، مقداد، تربیت اخلاقی در اسلام، ترجمه بهروز رفیعی، چ ۲، انتشارات حوزه و دانشگاه، قم، ۱۳۹۷.
۴. دُیس، موریس، مراحل تربیت، ترجمه علی محمد کاردان، چ ۱۲، انتشارات دانشگاه تهران، تهران، ۱۳۸۸.
۵. جمعی از نویسندگان، روش‌های تربیتی در قرآن، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۴ جلد.
۶. جمعی از نویسندگان، درآمدی بر نظام‌نامه تربیتی المصطفی؛ جامعه المصطفی.
۷. باقری، خسرو، نگاهی دوباره به تربیت اسلامی، انتشارات مدرسه، ویراست دوم، تهران، ۱۳۸۵.

عنوان درس به فارسی:		روان‌شناسی اخلاق	
عنوان درس به انگلیسی:		Moral Psychology	
نوع درس و واحد			
پایه ☐ نظری ☒			
تخصصی الزامی ☒ عملی ☐			
تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐			
رساله / پایان‌نامه ☐			
تعداد واحد:	2		
تعداد ساعت:	32		

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی: آشنایی با ویژگی‌های روان‌شناختی مرتبط با اخلاق و تأثیر آن‌ها بر تربیت اخلاقی با تأکید بر رویکرد اسلامی (مانند مراحل رشد اخلاقی، ضعف اخلاقی، منشأ گرایش‌های اخلاقی و ...)

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات: مفهوم‌شناسی، پیشینه فلسفی- روانشناختی، پیوندهای اخلاق و روانشناسی،
- مبانی روانشناختی اخلاق: خودگروی/ دیگرگروی، توانایی شناخت خوب و بد، اراده آزاد
- عصب‌شناسی اخلاق
- دیدگاه‌های تحول اخلاقی در روانشناسی
- دیدگاه روان‌تحلیلی (فروید)
- دیدگاه‌های طبیعت‌نگر (هافمن و آیسنبرگ)
- دیدگاه‌های شناختی- تحولی (پیاژه و کلبه‌رگ)
- دیدگاه شناختی- اجتماعی (بندورا)
- دیدگاه‌های رفتاری‌نگر (هارت‌شرون و می)
- مولفه‌های عمل اخلاقی: دارسیا نارواژ و جیمز رست
- انگیزش اخلاقی: خاستگاه انگیزش اخلاقی، متعلق انگیزش اخلاقی، ضعف اخلاقی
- هیجانات اخلاقی: ملاک اخلاقی بودن هیجان‌ها، پیشایندها و پیامدها
- شخصیت و هویت اخلاقی: چیستی، دیدگاه‌های نظری، فضایل اخلاقی، شخص اخلاقی کامل
- اندازه‌گیری مفاهیم اخلاقی: مبانی نظری، مشکلات روش‌شناختی
- اخلاق، بهزیستی روانی و زندگی مطلوب

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال
- آزمون پایان نیم‌سال

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی: (۳ تا ۵ مورد را ذکر نمایید)

۱. موسوی اصل، سید مهدی و همکاران (۱۳۹۵). روانشناسی اخلاق. قم: انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
۲. کدیور، پروین (۱۳۷۸). روانشناسی اخلاق. تهران: نشر آگاه.
۳. مرادی، حسین؛ دیبا، حسین؛ بوسلیکی، حسن (۱۳۹۸). نظریه‌های کلاسیک شناختی- تحولی رشد اخلاقی. قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.

منابع برای مطالعه بیشتر:

۴. ملانی کلاین و اسمتانا. (۱۳۸۹). رشد اخلاقی. جلد ۱ و ۲. ترجمه محمدرضا جهانگیرزاده و همکاران. انتشارات پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۵. ملکیان، مصطفی (بی تا). روانشناسی اخلاق. نسخه الکترونیکی.
۶. وزولاء، الیزابت سی (۱۳۹۷). رشد اخلاقی: نظریه‌ها و کاربردها. ترجمه مهناز علی اکبری دهکردی. نشر محراب.
۷. نصیری، منصور. (۱۳۸۴). جستارهایی در روانشناسی اخلاق. تهران: نشر معارف.
8. Doris, J. M., & The research group. (2010). The moral psychology Handbook. Oxford: University Press.
9. Kurtines, William M., & Gewirtz Jacob L. (1996). Moral Development: An Introduction. Publisher: Allyn & Bacon.
10. Lapsley, D. K., Narvaez, D. (Eds). (2004). Moral development, self, and identity. New Jersey & London: LEA.

عنوان درس به فارسی:		روان‌شناسی اجتماعی	
عنوان درس به انگلیسی:		Social Psychology	
نوع درس و واحد			
دروس پیش نیاز:		پایه ☐ نظری ☒	
دروس هم‌نیاز:		تخصصی الزامی ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		2	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:		32	رساله / پایان نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی: آشنایی با عوامل اجتماعی تأثیرگذار بر رفتارها و دیدگاه‌ها با تأکید بر رفتار اخلاقی

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات (تبیین مفاهیم، ضرورت، اهداف، پیشینه، ارتباط روان‌شناسی اجتماعی با علومى مانند روان‌شناسی، جامعه‌شناسی و مردم‌شناسی، مبانی رابطه فرد و جامعه در منابع اسلامی)
- ادراک اجتماعی
 - ارتباط کلامی و غیرکلامی
 - اسناد
 - نظریه‌های اسناد
 - منابع اساسی در خطا در اسناد
 - تأثیر ایمان در پردازش ذهنی
- گروه‌ها
 - چگونگی شکل‌گیری
 - ویژگی‌های گروه
 - عملکرد گروه
 - رهبری
- نفوذ اجتماعی
 - هم‌نوایی
 - متابعت
 - اطاعت از مراجع قدرت
- نگرش
 - مؤلفه‌ها
 - عوامل مؤثر در شکل‌گیری نگرش
 - تغییر نگرش
- آسیب‌های اجتماعی با نگاه به منابع اسلامی
 - کنترل اجتماعی
 - انواع آسیب‌ها
 - عوامل ناهنجاری
- سبک زندگی
 - خانواده
 - والدین و فرزندان

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال
آزمون پایان نیم‌سال

۳۰ درصد

۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. بارون، رابرت و دیگران روان‌شناسی اجتماعی، ترجمه یوسف کریمی، نشر روان، تهران، ۱۳۸۸.

۲. حقانی، ابوالحسن، روان‌شناسی اجتماعی، انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، قم، ۱۴۰۰.

۳. ربانی، رسول و محمدباقر کجباف، روان‌شناسی اجتماعی (دیدگاه‌ها و نظریه‌ها)، انتشارات دانشگاه اصفهان، ۱۳۸۸.

۴. سالاری‌فر محمد و دیگران، روان‌شناسی اجتماعی با نگرش به منابع اسلامی، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت) و پژوهشگاه

حوزه و دانشگاه، تهران، ۱۳۸۳.

۵. صدیق سروستانی، رحمت‌الله، آسیب‌شناسی اجتماعی (جامعه‌شناسی انحرافات اجتماعی)، انتشارات آن، تهران، ۱۳۸۳.

۶. کریمی، یوسف، روان‌شناسی اجتماعی، نظریه‌ها، مفاهیم و کاربردها، انتشارات ارسباران، تهران، ۱۳۸۶.

عنوان درس به فارسی:		درمان آسیب‌های اخلاقی در مکاتب روان‌شناختی	
عنوان درس به انگلیسی:		Moral Harms Treatment in Psychological Schools	
نوع درس و واحد		روان‌شناسی اخلاق	
پایه ☐ نظری ☒		تخصصی الزامی ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		۲	
تعداد ساعت:		۳۲	
رساله / پایان‌نامه ☐		نظری-عملی ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی: آشنایی با رویکردها، روش‌ها و مراحل درمان آسیب‌های اخلاقی بر اساس رویکردهای مختلف روان‌شناختی

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱) کلیات:

- مفاهیم، تاریخچه، و ...
- آسیب‌شناسی روانی، شامل: مفهوم‌شناسی، ملاک‌ها، خوشه‌ها، سبب‌شناسی،
- آسیب‌شناسی اخلاقی، شامل: مفهوم‌شناسی، ملاک‌ها، خوشه‌ها، سبب‌شناسی
- نسبت آسیب‌های روانی و آسیب‌های اخلاقی

۲) مبانی و اصول تغییر درمانبخش در روان‌درمانی

- مبانی انسان‌شناختی تغییر،
- فرایندهای تغییر،
- محتوای تغییر،

۳) رویکردهای روان‌درمانی و نقش آن در درمان آسیب‌های اخلاقی

- رویکرد روان‌پویشی
- رویکرد انسان‌گرا - وجودی
- رویکرد رفتاری
- رویکرد شناختی
- رویکرد سیستمی
- رویکرد معنوی

۴) مراحل و روش‌های درمان در روان‌درمانی و کاربرت آن در درمان آسیب‌های اخلاقی

- سنجش و ارزیابی
- فرمول‌بندی
- طرح درمان، شامل: اهداف، مداخلات، و تکالیف
- پیگیری از بازگشت آسیب

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۳۰ ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. کرینگ و همکاران (۱۴۰۰). آسیب‌شناسی روانی. ترجمه حمید شمس‌پور و سعید صباغپور. انتشارات ارجمند.
۲. ترال، تیموتی جی و پرینستین، میچل جی (۱۴۰۱). روانشناسی بالینی فیرس. انتشارات رشد.
۳. شریفی نیا، محمدحسین (۱۳۹۲). الگوهای روان‌درمانی یکپارچه، با معرفی درمان یکپارچه توحیدی. انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
۴. جان‌بزرگی، مسعود (۱۳۹۸). درمان چندبعدی معنوی: یک رویکرد خداسو. قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
۵. فقیهی، سید احمد (۱۳۹۳). روش‌های تربیت اخلاقی در المیزان، موسسه امام خمینی ره.
۶. احمدی خاوه، احسان؛ بررسی نظام پیشگیری و درمان آسیب‌های اخلاقی در قرآن کریم. (مقاله)
۷. عالم‌زاده نوری (۱۳۹۶)؛ راهبرد تربیت اخلاقی در قرآن؛ پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۸. شجاعی زند، محمدصادق (۱۳۸۶)؛ دیدگاه‌های روانشناختی آیت الله مصباح، موسسه امام خمینی ره.
۹. فیروزیان، شبیر؛ مقدمه‌ای بر روان‌شناسی اسلامی با تاکید بر دیدگاه‌های آیت الله مصباح؛ موسسه امام خمینی ره.

عنوان درس به فارسی:		اصول و روش‌های تشخیص وضعیت اخلاقی
عنوان درس به انگلیسی:		Principles and Methods of Moral Status Identification
دروس پیش نیاز:		نوع درس و واحد
دروس هم‌نیاز:		پایه ☐ نظری ☒
تعداد واحد:	2	تخصصی الزامی ☐ عملی ☐
تعداد ساعت:	32	تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐
		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی: شناخت اصول و روش‌های ارزیابی وضعیت اخلاقی مرتبی

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات: (مفاهیم، ضرورت و اهمیت، اهداف، پیشینه، نسبت با سایر علوم، و ...)
- اصول تشخیص وضعیت اخلاقی
 - توجه به تفاوت‌های فردی
 - جامع‌نگری
 - توجه به زمینه‌های رشد و تربیت فرد
 - پرهیز از تجسس
 - و ...
- روش‌های تشخیص وضعیت اخلاقی
 - مشاهده
 - مصاحبه
 - پرسش‌نامه (غفلت، حرمت خود، خودمهارگری، سبک لذت‌جویی، و ...)
 - و ...

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۳۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. ساخت مقیاس حرمت خود مبتنی بر منابع اسلامی؛ محمدرضا بنیانی، راهنما: دکتر علی عسکری، ارشد، قم، موسسه امام خمینی، ۱۳۹۲.
۲. غفلت در منابع اسلامی و روان‌شناسی و ساخت پرسش‌نامه آن بر اساس منابع اسلامی؛ سید ابوالفضل حسینی‌نسب، راهنما: دکتر رحیم میردريکوندی، ارشد، قم، موسسه امام خمینی، ۱۳۹۷.
۳. ساخت و بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس غفلت بر مبنای آیات قرآن کریم؛ خرمایی و همکاران، شیراز، مجله «روش‌ها و مدل‌های روان‌شناختی»، ش ۲۱، صص ۴۱-۵۷، ۱۳۹۴.
۴. ساخت مقیاس خودمهارگری بر اساس منابع اسلامی؛ حمید رفیعی هنر، قم، موسسه امام خمینی، ۱۳۹۰.
۵. ساخت مقیاس سبک لذت‌جویی بر اساس منابع اسلامی و رابطه آن با سلامت عمومی؛ مهدی عباسی، قم، موسسه امام خمینی، ۱۳۹۰.

۶. آزمون‌های روانی (مبانی نظری و فنون کاربردی)؛ هادی بهرامی، زیر نظر: معاونت پژوهشی دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، دانشگاه علامه طباطبائی، ۱۳۸۵.
۷. آزمون‌های روان‌شناختی؛ علی فتحی آشتیانی، چ ۱۲، تهران، بعثت، ۱۳۹۳.
۸. روان‌سنجی کاربردی؛ رابرت ال ثراندایک، ترجمه حیدرعلی هومی، چ ۳، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۷۵.
۹. اصول روان‌سنجی و روان‌آزمایی؛ حسن‌پاشا شریفی، چ ۳، تهران، رشد، ۱۳۷۴.
۱۰. جامع السعادات؛ ملا مهدی نراقی، تصحیح و تعلیق سید محمد کلانتر، بیروت، موسسه اعلمی، ۱۳۸۳ ق.
۱۱. المحجه البيضاء؛ محسن فیض کاشانی، تصحیح و تعلیق علی‌اکبر غفاری، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۴۱۷ ق..

عنوان درس به فارسی:		اختلالات روانی
عنوان درس به انگلیسی:		Mental Disorders
نوع درس و واحد		
پایه ☐ نظری ☒		
تخصصی الزامی ☐ عملی ☐		
تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐		
رساله / پایان نامه ☐		
تعداد واحد:	۲	
تعداد ساعت:	۳۲	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی: آشنایی با انواع، اسباب و نشانه‌های اختلالات روانی

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات: (مفاهیم، پیشینه، اهمیت و ضرورت، اهداف، جایگاه در روان‌شناسی و ...)
- عوامل موثر در آسیب‌های روانی (رفتاری، شناختی، ژنتیک، اجتماعی، فرهنگی، مذهبی، و زیستی)
- ملاک‌های ناپهنجاری در روان‌شناسی و منابع اسلامی
- طبقه‌بندی و نشانه‌شناسی آسیب‌ها، اختلالات و بیماری‌های روانی (اختلالات اضطرابی، خلقی، اسکیزوفرنیا، روان‌تنی، شخصیت، نارساکنش‌وری‌ها و انحرافات جنسی، اختلالات وابسته به مواد مخدر و مصرف الکل)
- تشخیص اشتراکی بیماری‌های روانی
- تشخیص افتراقی بیماری‌های روانی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال
- ۲۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال
- ۸۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. خلاصه روان‌پزشکی کاپلان و سادوک؛ سادوک، مترجم رضایی، ارجمند، ۱۳۸۹.
۲. روان‌شناسی مرضی تحولی؛ پری‌رخ دادستان، سمت، ۱۳۹۱.
۳. آسیب‌های روانی، مارتین سلیگمن، دیوید روزنهان، الین والکر؛ مترجمان رضا رستمی و دیگران، ارجمند، ۱۳۸۹.
۴. نقد ملاک‌های بهنجاری در روان‌شناسی با نگرش به منابع اسلامی؛ علی ابوترابی، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ره، ۱۳۸۶.
۵. آسیب‌شناسی روانی؛ پاچر و همکاران، ترجمه یحیی سیدمحمدی، ارسباران.

عنوان درس به فارسی:		طب سنتی و تأثیر آن در اخلاق
عنوان درس به انگلیسی:	Traditional Medicine and Its Effect on Morality	
دروس پیش نیاز:	نوع درس و واحد	
دروس هم نیاز:	پایه ☐ نظری ☒	
تعداد واحد:	تخصصی الزامی ☐ عملی ☐	
تعداد ساعت:	تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	
	رساله / پایان نامه ☐	
	2	
	32	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی: آشنایی اجمالی با طب سنتی و شناخت حوزه‌های تأثیرگذار آن بر اخلاق

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات: (مفاهیم، اهمیت و ضرورت، اهداف، پیشینه، و ...)
- زمینه های علم طب
- ارکان عناصر
- مزاج‌ها و اخلاط (دم صفرا سودا بلغم) و بازتاب روانی و رفتاری هر یک از آنها در افراد
 - مزاج معتدل یک وجه و مزاج نامعتدل ۸ وجه
 - مزاج مراحل مختلف عمر و تأثیر آن بر حالات روحی
 - ارتباط مزاج و اخلاق و حالات نفسانی
 - تأثیر تغییر و تعدیل مزاج در سلامت اخلاقی - روانی
- علل تعدیل کننده مزاج و انواع آن و ارتباط هر یک با بهداشت روان و تزکیه اخلاقی:
 - علل ضروری (سته ضروری و اصول حفظ الصحة)
 - علل غیر ضروری
- اقسام علل ضروری:
 - هوای محیط زیست
 - حرکت و آرامش تن
 - حرکات نفسانی اعراض نفسانی
 - خواب و بیداری
 - تخلیه و احتقان (احتباس و استفرغ)
 - غذاها و انواع آن
 - ۱-۶- خوراکی
 - ۲-۶- بویایی
 - ۳-۶- شنیداری
 - ۴-۶- دیداری
 - ۵-۶- جذبی
 - ۶-۶- پنداری
 - ۷-۶- جنسی
 - ۸-۶- انسی
- ارتباط تعدیل مزاج با سلوک و اخلاق
- ارائه روش سلوکی اخلاقی متناسب با هر مزاج

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۸۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- ۱- قانون در طب؛ حسین بن عبدالله ابن سینا، بیروت، دار احیاء التراث العربی، ۲۰۰۵ م.
- ۲- ذخیره خوارزمشاهی، اسماعیل بن حسن جرجانی، قم، موسسه احیاء طب طبیعی، ۱۳۹۱.
- ۳- التحفه السعديه، قطب الدین محمود بن مسعود الشیرازی، ویراستار: نجفقلی حبیبی، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۴۰۰.
- ۴- قانونچه در طب، محمود بن محمد چغمینی، تهران، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران، ۱۳۸۸.
- ۵- هدایه المتعلمین فی الطب، جلال متینی، ربیع بن احمد اخوینی، مشهد، دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۷۱.
- ۶- الحاوی فی الطب، محمد بن زکریای رازی - پژوهش: دکتر خالد حربی، سفیر اردهال، ۱۴۰۰.
- ۷- خلاصه الحکمه، محمدحسین عقیلی خراسانی، مصحح: اسماعیل ناظم، ایرانیان طب، ۱۳۹۶.
- ۸- جامع السعادات، ملا مهدی نراقی، تصحیح و تعلیق سید محمد کلانتر، بیروت، موسسه اعلمی، ۱۳۸۳ ق.

عنوان درس به فارسی:		کارورزی مشاوره اخلاقی
عنوان درس به انگلیسی:		Moral Counseling Internship
نوع درس و واحد		
پایه	☐	نظری ☐
تخصصی الزامی	☐	عملی ☐
تخصصی اختیاری	☒	نظری-عملی ☒
رساله / پایان نامه	☐	
تعداد واحد:	۲	
تعداد ساعت:	۳۲	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی: تمرین عملی در پیاده سازی مشاوره اخلاقی به منظور کسب مهارت در ریشه یابی مشکل و ارائه راهکار درمانی

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- کلیات و مفهوم شناسی: تعریف کارورزی، ضرورت، شرایط و اصول
- هدف گذاری (تعیین موضوع، شاخص های ارزشیابی، اهداف کاربردی، شرایط موفقیت، شاخص های اتمام)
- طراحی پروژه کارورزی در مرکز مشاوره، مدرسه و...
- برنامه ها و شاخص های پیشرفت در برنامه
- ارائه فرم گزارش مشاهدات
- تهیه برنامه ارائه گزارش کلاسی به شکل سخنرانی یا گزارش تک بررسی ها
- آشنایی با فراتحلیل برای گزارش کارورزی
- ارائه یک مقاله مطالعه موردی قابل چاپ در مجلات علمی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

مشارکت فعال فراگیران و ارائه کار عملی و نظارت سیستماتیک استاد (سوپر وایزری)

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۷۵ ... درصد
- آزمون پایان نیم سال ۲۵ ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

استفاده از وایت برد، پاورپوینت

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. کارورزی بالینی در مشاوره و روان درمانی (کتاب کار دانشجو)/ ابرت ر. کارخوف/ مترجم: مجتبی تمدنی، جواد خلعتبری/دانشه/۱۴۰۰
۲. نظارت در مشاوره و روان درمانی (مبانی، اصول و شیوه های کارآموزی و کارورزی)/ فرشاد بهاری/ دانشه/۱۳۹۳
۳. مهارت های پایه و پیشرفته در مشاوره و روان درمانی (کارورزی و تمرین عملی)/ سیمین حسینیان آناهیتا خدا بخش کولایی/دانشگاه الزهرا، ۱۳۸۹
۴. راهنمای عملی تهیه و نمایش جدولهای آماری در پژوهش رفتاری/ آدلاید آ. ام. نیکل، پنی ام. پکسمن مترجم: حیدرعلی هومن و علی عسگری/ سمت/۱۳۸۹
۵. راهنمای عملی فراتحلیل در پژوهش علمی / حیدرعلی هومن/ سمت/ ۱۳۹۰

عنوان درس به فارسی:		کارورزی تربیت اخلاقی
عنوان درس به انگلیسی:		Moral Education Internship
نوع درس و واحد		
پایه ☐ نظری ☐		نقش مربی در تربیت اخلاقی مراحل و روش‌های تربیت اخلاقی ۱ و ۲
تخصصی الزامی ☐ عملی ☐		
تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☒		
رساله / پایان‌نامه ☐		
تعداد واحد:		2
تعداد ساعت:		32

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

هدف کلی: تمرین عملی مربی‌گری اخلاقی

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات (تعریف، اهمیت و ضرورت، پیشینه)
- تبیین شیوه اجرا
- ارائه الگوی اجرا توسط استاد
- برگزار کردن نشست‌های تربیتی توسط دانش پژوهان (در مدارس علمیه، مراکز آموزشی، مساجد و...)
- ارائه گزارش دانش پژوهان به استاد و طرح سوالات احتمالی
- بحث گروهی و جمع‌بندی پاسخ‌ها

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

به کارگیری روش بحث گروهی

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۷۵ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ۲۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. نقش مربی در تربیت اخلاقی، هادی حسین‌خانی، قم: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه.
۲. نقش تربیتی اساتید، هادی حسین‌خانی و کاظم علی‌محمدی، قم: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه.
۳. الگوهای اخلاقی طلبه مطلوب، هادی حسین‌خانی، قم: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه.
۴. نسیم هدایت، علی وافی، قم: شفق.

